
Perspectiefnota

2026 – 2029

Gemeente
Alblasserdam

Inhoudsopgave

Deel I:	Inleiding en algemeen beeld	4
1.1	Inleiding Perspectiefnota	4
1.2	Algemeen financieel beeld	7
Deel II:	Beleidsmatige ontwikkelingen	10
2.1	Sport, cultuur en recreatie.....	10
2.2	Sociaal domein	12
2.3	Bestuur, burgerzaken en ondersteuning.....	14
2.4	Infrastructuur, ruimte en milieu	16
2.5	Orde en veiligheid.....	17
2.6	Onderwijs	18
2.7	Overige eigen middelen / exploitaties.....	19
2.8	Samenvatting.....	20
Deel III:	Noodzakelijke keuzes en vervolg.....	21
3.1	Noodzakelijke keuzes.....	21
3.2	Vervolg	23
Deel IV:	Bijlagen	24
	Bijlage 1 - Uitwerking sociaal domein	25
	Bijlage 2 - Uitwerking Beeldkwaliteit	28
	Bijlage 3 - Ontwikkeling woonlasten	2
	Bijlage 4 - Reserve Enecogelden.....	3
	Bijlage 5 - Nadere toelichting maatregelen en de gevolgen daarvan	2

Deel I: Inleiding en algemeen beeld

1.1 Inleiding Perspectiefnota

Voor u ligt de Perspectiefnota Alblasserdam voor de jaren 2026 tot 2029. Een Perspectiefnota anders-dan-anders. In deze nota vindt u richtinggevende aanbevelingen voor één van de grootste bezuinigingsopgaven in de afgelopen decennia. Een bezuiniging die iedereen in ons dorp en daarbuiten gaat merken. Een bezuiniging waarvan we de gevolgen samen moeten gaan dragen: overheid, bedrijfsleven, partners en inwoners.

Tegelijkertijd is de kans groot dat we het met deze bezuinigingen alleen niet gaan redden: een deel van de bezuinigingen is moeilijk te realiseren terwijl de kosten, bijvoorbeeld binnen het Sociaal Domein, nog altijd kunnen stijgen. In de aanloop naar de begroting zullen we proberen alle cijfers en interventies zo definitief mogelijk te krijgen.

Ravijnjaren

Vanaf 2026 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op de uitkering van het gemeentefonds. Met de Voorjaarsnota 2025 van het rijk en de vertaling daarvan in de meicirculaire van het gemeentefonds is deze “verzacht” voor de 2026 en 2027. Voor 2028 is de financiële opgave onveranderd groot. Dat raakt de gemeenten hard: 70% van de inkomsten van een gemeente bestaat uit de uitkering van het gemeentefonds. Deze financiële kloof staat in overheidsland bekend als het Ravijnjaar. Tegelijkertijd zien we dat de budgetten voor taken die gemeenten al eerder van het Rijk hebben overgenomen, zoals de jeugdzorg en de WMO, niet toereikend zijn.

Voor Alblasserdam lopen de tekorten bij ongewijzigd beleid op tot ongeveer € 4,6 miljoen. Op een begroting van ongeveer € 60 miljoen, telt deze € 4,6 miljoen op tot een bezuiniging van bijna 8%. En dit komt boven op de bezuinigingen van € 1,5 miljoen die al in de gemeentelijke begroting in 2025 structureel zijn doorgevoerd. Een grote opgave, te meer omdat het meeste geld al gereserveerd is voor taken die een gemeente volgens de wet moet uitvoeren, zoals het verstrekken van bijstandsuitkeringen, het onderhoud aan de wegen, het organiseren van de openbare ruimte, handhaving, het voorzien van bibliotheken, faciliteren van bewegingsonderwijs enzovoort.

Voortraject

Deze Perspectiefnota is niet in stilte tot stand gekomen. Om de opgave aan te pakken, is er veel gesproken met raad, inwoners en partners, er is gedemonstreerd, er zijn krantenartikelen verschenen, er is gelobbyd bij het Rijk, maar vooral is er heel veel onderzocht, gepuzzeld en gerekend aan alle mogelijke plannen en alternatieven.

Het uitgangspunt voor deze Perspectiefnota blijft het raadsbesluit van 5 oktober 2011: *Bestuurlijke toekomst Alblasserdam* waarin gekozen werd voor een bestuurlijk zelfstandig Alblasserdam met de opdracht “...steeds te kiezen voor de juiste mix van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokale kennis met behoud van de bestuurlijke regie op de lokale beleidsbepaling.” Hierin werd besloten de zelfstandigheid van Alblasserdam als gemeente te behouden door zelf uit te voeren wat een kleine gemeente zelf kan en taken door anderen te laten uitvoeren die kwalitatief beter of met minder kosten door een grotere samenwerkingsorganisatie kunnen worden uitgevoerd. Dit staat nog steeds; echter de wereld is

veranderd. In deze Perspectiefnota nemen we een voorschot op het herijken van de lokale en regionale taken.

Verder zijn wij bij het tot stand komen van deze Perspectiefnota uitgegaan van de leidende principes in het raadsvoorstel van 16 april 2025: *Kaderstelling richting Perspectiefnota* waarin de raad de opgave heeft gezet op een sluitende begroting vanaf 2028 en twee jaren daarvoor om in te groeien en de uitgaven af te bouwen. Hierin stonden ook drie leidende principes voor deze opgave met de essentie: de uitgaven binnen een beleidscluster mogen niet hoger zijn dan wat er vanuit het gemeentefonds voor binnenkomt om deze taken uit te voeren.

Met deze uitgangspunten in het achterhoofd is uiteindelijk de puzzel gelegd om te komen tot een Perspectiefnota die moet gaan leiden tot een sluitende begroting vanaf 2028 en verder.

Lokaal, soberder en eigen kracht

Om een dermate groot bedrag te bezuinigen moet er echt fundamenteel anders gewerkt gaan worden. Er is goed gekeken naar wat we lokaal kunnen oppakken. Hiermee beogen we een deel van de relatief hoge kosten van de regionale organisatie te verminderen, maar naar verwachting ook de maatregelen effectiever maken door de dienstverlening meer te verbinden met de lokale partners. Uiteraard zal een groot deel van de meer specialistische dienstverlening nog steeds regionaal uitgevoerd worden. Er worden gesprekken gevoerd met de GR Sociaal en de GR DG&J over hoe de dienstverlening in de regio anders ingericht kan worden.

Een ander deel van de bezuinigingen wordt gehaald uit het duidelijk en zichtbaar versoberen van de taken van de gemeente. Zoals het verlagen van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte, het versoberen van het armoedebelaid, de dienstverlening en het vereenvoudigen of stoppen van de voorzieningen. Zoals eerder besloten, stoten een deel van het maatschappelijk vastgoed af waardoor in de overige gebouwen, huurders en de gemeente zelf moeten inschikken om ruimte te maken voor andere partijen. Toelichtende informatie over het vastgoed, in het bijzonder Het ParticiPand, is te vinden in een RIB *'Toegezegde informatie over het gemeentelijk vastgoed'* van 24 juni 2025.

Tot slot zetten we in op het versterken van de eigen kracht van onze inwoners. Zo zullen we het onderhoud van de sportvelden versoberen en de sportverenigingen verzoeken daar een eigen bijdrage aan te leveren, op het sociaal domein zetten we in op samenwerking met lokale organisaties in de buurt om mensen sneller in hun eigen kracht te kunnen zetten. Onze grotere partners zoals Sportcentrum Blokweer, Sporthal Molenzicht en Cultureel Centrum Landvast vragen we in te zetten op hun verdienvermogen, zoals verhuur van ruimtes en verhogen van tarieven. Om het voorzieningenniveau te kunnen handhaven zullen we ook de belastingen moeten verhogen.

Leeswijzer

Deze Perspectiefnota is anders dan die in de voorgaande jaren. De volgende hoofdstukken zijn niet meer ingedeeld naar bestuurlijk programma maar naar beleidscluster, zoals in het voortraject afgesproken. Dit om helder aan te tonen waar de bezuinigingen zitten, maar ook omdat deze Perspectiefnota gaat over 2026 en verder: een jaar waarin een nieuwe raad en een nieuwe coalitie met nieuwe bestuurlijke programma's begint. In deel II vindt u de beleidsinhoudelijke onderbouwing en de bijbehorende financiële vertaling per beleidscluster. De mogelijke consequenties van deze maatregelen vindt u in het overkoepelend overzicht in bijlage 5.

In het laatste deel vindt u onder andere een lijst van voorzieningen die wel onderzocht zijn, maar waarvan het college het op dit moment nog niet opportuun acht deze te schrappen. Hetzij omdat deze vanuit de gemeente lastig beïnvloedbaar zijn, hetzij omdat er op dit moment nog te weinig draagvlak voor is. Er zijn extra maatregelen nodig om tot een sluitende begroting te komen; ook bezuinigingen uit deze lijst moeten worden ingezet. Na bespreking in de raad zal deze Perspectiefnota als basis dienen voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 tot en met 2029, die in oktober 2025 aan uw raad zal worden aangeboden.

Tot slot

Met deze Perspectiefnota varen we als gemeente scherp aan de wind. Dat wil zeggen dat we hiermee met veel moeite waarschijnlijk de begroting rond krijgen vanaf 2028, maar dat er geen ruimte meer over is. Bij financiële tegenvallers zullen we de moeilijke keuzes uit de lijst Noodzakelijke Keuzes moeten aanbreken.

Ook de bezuinigingen zoals nu voorgesteld zullen zichtbaar en voelbaar zijn in de samenleving. We hebben getracht de pijn van deze bezuiniging zo eerlijk mogelijk te verdelen maar zijn ons ervan bewust dat sommige inwoners en sommige partnerorganisaties harder geraakt worden dan anderen. We hopen en verwachten dat de kracht in onze samenleving en de sociale cohesie die ons dorp zo kenmerkt een deel van de last zal kunnen verlichten.

1.2 Algemeen financieel beeld

Bezuinigingsopgave

Ontwikkeling begrotingssaldo

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldo volgens programmabegroting 2025	-2.541	-3.240	-3.457	-3.659
<i>Bijstellingen:</i>				
Terugdraaien nog te besluiten bezuinigingsmaatregelen	-803	-976	-976	-976
Financiële gevolgen vastgoed-/verhuurbeleid	25	50	50	50
Herziening beleid waardering en afschrijving activa (WAA)	-430	-430	-430	-430
Uitstellen herziening beleid WAA	430	430	430	430
Eerste bestuursrapportage	25	16	72	491
Saldo begroting exclusief ontwikkelingen en maatregelen	-3.294	-4.150	-4.311	-4.094
<i>Mutaties meicirculaire gemeentefonds:</i>				
Mutaties samenhangend met Jeugdhulp	1.049	990	-8	87
Demping ravijn	432	458	449	453
Bijstelling accres en ontwikkeling landelijke en lokale aantallen	165	194	400	568
Overige mutaties	317	75	71	71
<i>Overige ontwikkelingen:</i>				
Jeugdhulp (via DG&J)	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Aanname afloop tijdelijk hogere lasten jeugdhulp	500	750	1.000	1.000
Prognose saldo begroting na actualisaties	-3.031	-3.883	-4.599	-4.115

Toelichting

Het overzicht start met het saldo conform de programmabegroting 2025. In deze begroting waren financiële gevolgen van nog te besluiten maatregelen verwerkt. In dit overzicht zijn deze teruggedraaid en de maatregelen zijn verwerkt in de keuzemogelijkheden die verderop in deze nota zijn weergegeven. Eerder is gesproken over de wens het activabeleid te herzien. Omdat daar nu met de omvangrijke opgave geen draagvlak voor is, wordt deze volgens uw wens niet ter besluitvorming voorgelegd en dus ook niet verwerkt in de begroting. Enkele eerder gepresenteerde mutaties in het saldo van de begroting zijn verwerkt en nader toegelicht in de Eerste Bestuursrapportage over 2025. Deze heeft u inmiddels ook ter besluitvorming ontvangen. Daarnaast zijn er ontwikkelingen met betrekking tot jeugdhulp. Op basis van informatie van DG&J nemen de lasten toe met ongeveer € 2,2 miljoen. Dit is voor een groot deel het gevolg van enkele casussen. In de ontwikkeling van het saldo van begroting zijn we ervan uitgegaan dat hier sprake is van een tijdelijke piek in de zorgbehoefte en in de lasten. De financiële opgave loopt op tot ongeveer € 4,6 miljoen in 2028. Het saldo van de jaarschijf 2029 is nog enigszins onzeker, omdat deze nog niet in detail is doorgerekend.

Verder is aangenomen dat de effecten van loon- en prijsontwikkeling financieel neutraal zijn. Met andere woorden we gaan ervan uit dat de compensatie die we hiervoor ontvangen via het gemeentefonds en andere rijksbijdragen en via onze eigen inkomsten en belastingen voldoende is om de lastenontwikkeling als gevolg van prijsbijstelling op te vangen.

Enkele risico's of nog onzekere financiële effecten zijn nog vertaald in dit overzicht. Zo is op dit moment onzeker of in de begroting nog langer gerekend kan worden op een structureel voordelige afrekening van de lasten en baten met betrekking tot beschermd wonen die gemeente Dordrecht als centrumgemeenten voor de regio uitvoert. Daarnaast is nog geen rekening met een mogelijk nadeel in de algemene uitkering

als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds. Deze herverdeling wordt waarschijnlijk per 2027 verwerkt. Op basis van de informatie die nu voorhanden is, gaat deze nadelig uitwerken voor Alblasterdam. Dit nadeel wordt naar verwachting beperkt tot maximaal € 15,- per inwoner. Tot slot is nog rekening gehouden met mogelijk hogere kapitaallasten voor de investering in vervangende nieuwbouw voor IKC 't Nokkenwiel. Dit is nog afhankelijk van de verwachte gebruiksduur van de nieuw te bouwen school.

Opgave per beleidscluster

De financiële opgave is verdeeld over beleidsclusters. Op basis van informatie uit recente circulaire van het gemeentefonds is nu inzichtelijk wat de gemeente per beleidscluster ontvangt. De lasten van de gemeenten zijn via de taakvelden ook ingedeeld naar deze beleidsclusters. Zo wordt zichtbaar waar de gemeente afwijkt van wat het rijk verwacht dat hiervoor besteed wordt. Ook de bijstellingen in de ontwikkeling van het saldo van de begroting zijn verdeeld over deze beleidsclusters, zodat per beleidscluster bepaald is wat de financiële opgave is. Onderstaand een samengevat overzicht daarvan. Daarbij is gekeken naar de jaarschijf 2028. Op basis van de huidige informatie is het realistisch te verwachten dat het financieel evenwicht kan worden gerealiseerd in 2026 of 2027. Uitgangspunt is een sluitende begroting per jaarschijf 2028.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Opgave per domein:						
Sport, cultuur en recreatie	6.243	-4.989	1.253	55	1.308	1.200
Sociaal domein	24.013	-23.197	816	1.016	1.832	1.700
Orde en veiligheid	3.208	-2.815	392	-25	367	300
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	8.203	-7.886	317	206	523	500
Infrastructuur, ruimte en milieu	7.281	-7.288	-7	-10	-17	0
Onderwijs	2.429	-2.755	-326	-25	-351	0
Overige eigen middelen	-6.866	7.878	1.012	-75	937	900
Totaal	44.510	-41.053	3.457	1.142	4.599	4.600

Voorgestelde bezuinigingen per beleidscluster

Maatregelen per beleidscluster (bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Sport, cultuur en recreatie	363	806	972	982
Sociaal domein	668	992	1.162	1.162
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	199	571	571	571
Infrastructuur, ruimte en milieu	152	190	525	530
Orde en veiligheid	116	122	128	134
Onderwijs	36	61	61	61
Overige eigen middelen, exploitaties	370	710	1.050	1.050
Totaal	1.904	3.452	4.469	4.490

Bovenstaand overzicht is een samengevat beeld van de voorgestelde maatregelen die verder in deze nota per beleidscluster zijn toegelicht.

Investerings

We hebben gekeken naar de totale investeringslijst. Op basis van voortgang en urgentie is beoordeeld welke projecten stop kunnen worden gezet of kunnen worden getemporeerd. Voor Vinkenwaard Zuid kan dat betekenen dat we het onderhoud opknippen in wat er nu moet gebeuren en wat er later kan. Het temporiseren van het onderhoud bij Vinkenwaard Zuid wordt besproken met de ondernemers op het terrein. Bij de Staatsliedenbuurt is het urgenter en efficiënter om het totale groot onderhoud in een keer aan te pakken, riolering en inrichting openbare ruimte.

De aanpassing aan de twee aandachtskruispunten die in de planning van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan stonden, worden opgeschort. De kwaliteit van het asfalt voldoet nog aan de norm. We zullen nog wel inzetten op levensduur verlengende maatregelen, zoals een nieuwe deklaag.

De investeringen voor de fietslus blijven in de boeken staan, echter de realisatie daarvan is afhankelijk van de toekenning van subsidies door het Rijk, Rijkswaterstaat en de provincie. In november bij de begrotingsbesprekingen weten we wat de stand van zaken is.

Op het gebied van onderwijshuisvesting streven we ernaar de ontwikkeling van het nieuwe gebouw van IKC 't Nokkenwiel door te laten gaan.

Indexering

Voor de indexering van de budgetten en van de lokale belastingen wordt uitgegaan van de informatie in de meicirculaire van het gemeentefonds. Er wordt gerekend met de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product. Voor 2026 wordt deze geraamd op 2,7%. Dit betekent dus dat los van andere ontwikkelingen en keuzes in beginsel de budgetten en belastingopbrengsten worden geïndexeerd met 2,7%. Met het vervallen van de tijdelijke heffingskorting en de mogelijke autonome verhoging van de onroerendezaakbelasting betekent dit dat de woonlasten voor inwoners met meer dan de inflatie toenemen.

Deel II: Beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 Sport, cultuur en recreatie

Onder het beleidscluster Sport, cultuur en recreatie vallen de (sport)accommodaties, subsidies op het gebied van sport, groen en cultuur en openbaar groen en het onderhoud daarvan. Aangezien er in dit cluster weinig wettelijke taken zitten, is er veel bewegingsruimte om te bezuinigen. Echter de waarde voor de samenleving in dit cluster is ook aanzienlijk.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Sport, cultuur en recreatie	6.243	-4.989	1.253	55	1.308	1.200

Sport en cultuur

Investeren op sport en cultuur heeft een grote maatschappelijke meerwaarde; het helpt o.a. bij het voorkomen van gezondheidsklachten, eenzaamheid bij jongeren en ouderen en bij het versterken bij de sociale cohesie. In Alblasterdam zijn de uitgaven voor het cluster sport relatief hoog. Daarom heeft het college gekeken welke besparingen er mogelijk zijn binnen dit beleidsveld. De gemeente Alblasterdam ziet besparingsmogelijkheden bij de (sport)accommodaties zoals bij Sportpark Souburgh, Sporthal Molenzicht, Sportcentrum Blokweer, Cultureel Centrum Landvast en bij de bibliotheek. Ook hier worden taken bewust versoberd, soms tot het regionaal gemiddelde. Ook de financiële steun (waarderingssubsidies) voor activiteiten op gebied van sport en cultuur in het dorp worden beperkt of gestopt. Daarnaast doen we tegelijkertijd een beroep op de kracht van de samenleving om taken zelf op te pakken.

Beeldkwaliteit verlagen van B naar C

We schalen de beeldkwaliteit af van een B naar C niveau. Een beeldkwaliteit op C niveau betekent concreet dat er bijvoorbeeld meer zwerfafval per m2 komt, de heggen en heesters minder worden geknipt dus er zitten langere uitsteeksels aan een heg, langer gras, dat ook ruwer wordt, meer onkruid op straat. Zo zullen we ook een versoberde invulling van plantvakken krijgen. Door minder snel inboeten van het groen blijven kale plekken in de plantvakken langer zichtbaar. Het verlagen van de beeldkwaliteit zal een andere beleving geven van de openbare ruimte. Zie bijlage 2.

Dit kan een toename aan meldingen in FIXI veroorzaken. Het is nog niet bekend in welke mate en welke belasting dit geeft aan met name de Buitendienst voor een zorgvuldige afhandeling. Met heldere communicatie naar de inwoners hopen we dit gevolg te beteugelen.

Minder speelplekken heeft ook een effect op de beleving van de openbare ruimte. Het terugbrengen van het aantal met speeltoestellen ingerichte speelplekken naar één centrale speelplek per buurt, geeft een structurele besparing op het dagelijks onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Voor de centrale speelplek zal nog steeds een participatieproces met de buurt doorlopen worden. De niet-centrale plekken met speeltoestellen zullen uit het straatbeeld verdwijnen. Het verwijderen van de speeltoestellen en omvormen van de speelplekken in met name grasveld wordt in de loop der jaren uitgevoerd.

Sport, cultuur en recreatie

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Verhogen (indexeren) huur grond aan GR Sportpark Souburgh	FG	2	2	2	2
Beëindigen lidmaatschap vereniging sport en gemeenten	FG	2	2	2	2
Inzet op opbrengstmaximalisatie zwembad BSSA	FG	10	10	10	10
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: verhuur Tienpondzaal	FG	20	20	20	20
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: minder inhuur	FG	80	80	80	80
Verhogen huur (10%) verenigingen Souburgh	FG	20	20	20	20
Besparen op sportvoorzieningen (Huur en onderhoud)	FG	0	158	158	158
Besparing bedrijfsvoering door ontvlechting GR Souburgh	FG	0	PM	PM	PM
Clusteren divers kleinere budgetten verminderen activiteiten	MD	19	19	19	19
Inzetten op verminderen subsidie activiteiten/exploitatie Landvast	MD	0	100	100	100
Subsidie bibliotheek afbouwen tot regionaal gemiddelde	MD	50	100	120	120
Beeldkwaliteit beheer groen openbare ruimte van B naar C	MJ	125	250	250	250
Geen investerings-/vervangingsbudget meer voor groen	MJ	0	0	136	136
Stoppen met SROI op raambestek groen	MJ	5	10	15	20
Minder speelvoorzieningen en daardoor minder onderhoud	MJ	5	10	15	20
Besparen inzet brugwachters voor jachthaven	MJ	15	15	15	15
Verlagen budget brugwachters	MJ	10	10	10	10
Totaal bezuiniging		363	806	972	982

2.2 Sociaal domein

Het sociaal domein is het beleidscluster waar het meeste geld in omgaat. Met taken als Wmo, Jeugd en Participatie. Veel van deze taken zijn wettelijke taken. Door hierbinnen taken anders te organiseren kunnen we een efficiëncyslag maken.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Sociaal domein	24.013	-23.197	816	1.016	1.832	1.700

Landelijk, maar ook lokaal, zien we de uitdagingen binnen het sociaal domein toenemen. Zo zijn er vanwege vergrijzing telkens meer ouderen die een beroep doen op zorg, dragen inflatie en prijsstijgingen bij aan uitdagingen op het gebied van bestaanszekerheid en nemen de mentale problemen van jongeren toe. Daarbij komt nog het personeelstekort in de zorg en jeugdhulp, dat langere wachtlijsten veroorzaakt. Dit alles dwingt ons na te denken over een nieuwe inrichting van het sociaal domein dat financieel toekomstbestendig is en waar we inhoudelijk achter staan.

Normaliseren, samenleving en doordachte preventie

Een inhoudelijk en financieel toekomstbestendig sociaal domein vraagt om **normaliseren**. Sommige uitdagingen horen bij het leven en dienen niet te snel geproblematiseerd te worden. We vertrouwen hierbij op de zelfredzaamheid van inwoners. Dit betekent dat we niet te snel labels willen plakken, terughoudend zijn met spreken van problemen en terughoudend zijn met ingrijpen.

Verder willen we naar een uitvoeringspraktijk in het sociaal domein waarin dienstverlening nog meer dan nu is gebaseerd op oog hebben voor elkaar. Hierbij neemt de rol van de overheid af ten gunste van de ondersteuning die wordt geboden **vanuit de samenleving**. Met samenleving verwijzen we naar verenigingen, kerken, vrijwilligers, lokaal maatschappelijke initiatieven en naar mensen zonder reguliere baan. Zo gaat vermindering van kosten gepaard met het versterken van sociale samenhang.

Een volgend kenmerk dat ons voor ogen staat is dat van **doordachte preventie**. Hiermee drukken we uit dat we de waarde zien van preventie, maar niet zonder meer. Het moet geen vrijbrief zijn om voor elk potentieel probleem preventie in te zetten. Dat is financieel kostbaar en in strijd met het principe van aanvaarding en eigen verantwoordelijkheid.

Ondersteuning: beweging naar lokaal

Wanneer de eigen kracht, de kracht van het netwerk en de kracht van de samenleving onvoldoende toereikend zijn, bieden we hulp en ondersteuning zoveel mogelijk lokaal aan.

We constateren dat veel van onze dienstverlening op dit moment is belegd bij landelijk of regionaal opererende organisaties. Deze organisaties doen veel en belangrijk werk voor onze inwoners. Echter hebben deze organisaties juist kenmerken die belemmeren dat er een meer lichte vorm van ondersteuning tot stand komt. Zo werken ze op gestandaardiseerde manieren en staan ze op afstand van initiatieven vanuit de samenleving. Hierdoor zijn we overtuigd dat een deel van de dienstverlening efficiënter lokaal georganiseerd kan worden.

Er zijn lokaal al diverse organisaties actief die dienstverlening binnen het sociaal domein aanbieden en volop gebruik maken van beschikbaar potentieel in de samenleving. Wij stimuleren dat deze dienstverlening zich ontwikkelt en uitbreidt, zodat deze organisaties in staat zijn de aanvullende taken op te pakken. Tot slot bestaan onze plannen niet alleen uit het verplaatsen van (duur) regionaal aanbod naar

lokaal aanbod en het anders organiseren van het aanbod, maar we moeten ook huidige dienstverlening ook reduceren of beëindigen.

Essentiële randvoorwaarden voor het slagen van deze beweging zijn investeringen in het lokale team, het dichtzetten van de route voor deze producten naar de regionale zorgmarkt en voldoende huisvesting voor de jeugdprofessionals.

De financiële gevolgen van de voorstellen ziet u hieronder in tabelvorm. Voor inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar bijlage 1.

Sociaal domein

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Verminderen activiteiten jongerenwerk	MD	50	50	50	50
Verlagen budget adviesraad sociaal domein	MD	2	2	2	2
Vrijval budget lokaal armoedebeleid (excl. subsidies)	MD	18	18	18	18
Versoberen activiteiten stichting Jeugdteams	MD	50	50	50	50
Lagere subsidie Stichting Welzijn Alblasserdam	MD	50	50	50	50
Lagere subsidie Sociale Basis	MD	100	100	100	100
Inzetten op fusie Brughuispartners (lokaal voorveld)	MD	100	150	200	200
Verminderen activiteiten buurtaanpak na 2026	MJ	0	50	50	50
Verminderen activiteiten en subsidiëring vluchtelingenwerk	MD	8	15	25	25
Verlagen lokaal doorbraakbudget jeugd	MD	8	15	25	25
Inkomensregelingen en minimabeleid terug naar het minimum van de regio	MD	62	62	62	62
Anders organiseren Wmo, meer lokaal, via vrijwilligers, concreet uitgewerkt	MD	120	230	230	230
Anders organiseren ambulant specialistische jeugdhulp (alg. voorziening)	MD	100	200	300	300
Totaal bezuiniging		678	992	1.162	1.162

2.3 Bestuur, burgerzaken en ondersteuning

Onder het cluster Bestuur, burgerzaken en ondersteuning valt alles wat te maken heeft met de gemeentelijke organisatie, dienstverlening en bestuur.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	8.203	-7.886	317	206	523	500

Organisatie

Een goede bedrijfsvoering, meer strategische denkkraft en de basis op orde, is een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van onze opgaven en ambities. De formatie wordt hierop aangepast zodat we een toekomstbestendige organisatie zijn en blijven. We maken de beweging naar minder relatief dure inhuur op reguliere taken door ons meer te richten op vast personeel en verdere professionalisering van onze eigen mensen. Zo zorgen we ervoor dat de organisatie zich verder ontwikkelt, zoals weerbaar zijn tegen cyberaanvallen, crises of rampen zoals een overstroming of langdurige uitval van vitale processen.

Het uitgangspunt van het gemeentehuis op de Rederij blijft: ‘We werken in, met en voor de samenleving’. Wel beperken we als gemeente het eigen gebruik van de Rederij en stellen het gebouw nog meer open voor andere partijen. We gaan uit van de mogelijkheid om ruimte commercieel te verhuren, maar het is goed denkbaar dat bepaalde ruimtes nodig zijn voor het lokaal organiseren van regionale dienstverlening.

Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit dat we anders gaan werken om zo efficiënt mogelijk van de ruimte gebruik te maken. Daartoe behoort ook dat we onderzoeken of en op welke manier de Rederij wat vaker dicht kan, en wat dat oplevert.

Samenwerking Drechtsteden

Bedrijfsvoering Drechtsteden, het voormalig Service Gemeente Drechtsteden, rondt bijna het project hoogwaardige dienstverlening met transparante financiering af. Het ziet er naar uit dat we fors meer moeten betalen voor afname van diverse bedrijfsvoeringonderdelen. We kijken kritisch naar wat we wel of niet afnemen van Bedrijfsvoering Drechtsteden om zo onze bezuinigingsopgave te realiseren. In die beweging halen we taken en formatie van de regio naar onze eigen organisatie toe.

Vanwege de financiële opgaven van gemeenten heeft ons samenwerkingsverband Smart Delta Drechtsteden toegezegd om een bezuiniging door te voeren van 15% vanaf 2026 en naar verwachting 20% vanaf 2027. Wij willen onze bijdrage nog verder aanscherpen door gerichte deelname aan regionale ruimtelijk economische projecten.

Vanwege de bezuinigingsopgave heeft Dienstverlening Drechtsteden toegezegd om een bezuiniging door te voeren door o.a. minder inhuur en recruitment in eigen hand te nemen. Daarnaast willen we de openingstijden van burgerzaken wijzigingen waarbij we ongeveer gelijk blijven in tijd en op de vrijdag dicht gaan.

Bestuur

Met ingang van het nieuwe college in het voorjaar van 2026 willen we de formatie van de wethouders terugbrengen van 3 fte naar 2,4 fte waarbij het aantal wethouders 3 is. Dit betekent o.a. goed prioriteiten stellen zodat de werkdruk beheersbaar blijft. Daarnaast gaan we de nieuwjaarsreceptie voor onze inwoners en ondernemers versoberen net als de eindejaarbijeenkomst voor ons personeel.

Bestuur, burgerzaken en ondersteuning

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Beperken inzet en andere dekking activiteiten communicatie (SGD)	RP	25	50	50	50
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (toegezegd)	RP	45	60	60	60
Beëindigen bijdrage voor innovatie ICT (SGD)	RP	0	131	131	131
Formatie wethouders van 3,0 fte terug naar 2,4 fte	JB	35	69	69	69
Versoberen nieuwjaarsreceptie	JB	5	5	5	5
Besparingen en/of innovatie dienstverlening Drechtsteden (burgerzaken)	JB	0	15	15	15
Beperken openingstijden burgerzaken minst bezette dagdeel	JB	10	10	10	10
Beperken eigen gebruik Rederij en verhuren vrijgekomen ruimte	RP	25	50	50	50
Sluiten gemeentehuis op vrijdagen	RP	10	10	10	10
Vrijval budget spoelen waterleiding gemeentehuis	RP	7	7	7	7
Minder inzet beveiliging gemeentehuis	RP	7	7	7	7
Verminderen schoonmaakactiviteiten gemeentehuis	RP	0	7	7	7
Verlagen vergoeding voor werkcafé ASVZ	RP	5	5	5	5
Versoberen eindejaarsbijeenkomst voor medewerkers	RP	5	5	5	5
Inzet op verminderen afname diensten bedrijfsvoering van Dordrecht/SGD	RP	0	120	120	120
Totaal bezuiniging		204	601	601	601

2.4 Infrastructuur, ruimte en milieu

In het beleidscluster Infrastructuur, ruimte en milieu zitten posten als duurzaamheid, grote infrastructurele projecten, onderhoud aan bruggen en dergelijke. Er ligt via de taak ‘onderhoud openbare ruimte’ een sterke link met het beleidscluster sport, cultuur en recreatie. Binnen dit beleidscluster zijn er volgens de vastgestelde richtlijnen geen bezuinigingen noodzakelijk.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Infrastructuur, ruimte en milieu	7.281	-7.288	-7	-10	-17	0

Bruggen, bankjes en andere objecten in de openbare ruimte

In het beleidscluster *Sport, cultuur en recreatie* is al gesproken over minder ingerichte speelplekken. Binnen dit domein zal ook gekeken worden naar het verminderen van het aantal bruggen en andere civieltechnische onderdelen. Voor wat betreft bruggen wordt gekeken naar de staat. Als een brug aan vervanging toe is wordt gekeken of er alternatieven in de buurt zijn.

Ook binnen dit beleidsdomein zal het verlagen van de beeldkwaliteit een direct gevolg hebben op de beleving van de openbare ruimte. Het langer laten liggen van zwerfafval en vuil in de goten is hiervan een voorbeeld.

Over de investeringen in Vinkenwaard Zuid is gesproken in hoofdstuk 1.2: algemeen financieel beeld.

Infrastructuur, ruimte en milieu

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Verhogen kostendekkendheid exploitatie warenmarkt	FG	9	17	17	17
Verlagen bijdrage visitorsmanagement SWEK	RP	36	36	36	36
Beëindigen bijdrage toerisme	RP	12	12	12	12
Beeldkwaliteit beheer grijs openbare ruimte van B naar C zie hierboven	MJ	25	50	75	75
Beëindigen abonnement meldpunt gladheid	MJ	10	10	10	10
Beëindigen bijdrage aan stichting DEAL	RP	40	40	40	40
Bijdrage SPUK duurzaamheid continueren	MJ	0	0	115	115
Enkele bruggen niet meer vervangen bij einde levensduur	MJ	0	5	10	15
Aframen budget goed verhuurschap	RP	5	5	5	5
Verder verhogen toeristenbelasting	RP	15	15	15	15
Kostendekkendheid leges omgevingsvergunningen beoordelen	FG	PM	PM	PM	PM
Uitstellen reconstructie Vinkenwaard Zuid (investering)	MJ	0	0	190	190
Totaal Bezuiniging		152	190	525	530

2.5 Orde en veiligheid

Onder het beleidscluster orde en veiligheid vallen taken als handhaving, deelname aan de veiligheidsregio en rampenbestrijding. Op een groot deel van de taken in dit beleidscluster is de invloed zeer beperkt omdat het hier om wettelijke taken en door het Rijk opgelegde regionale samenwerkingen gaat.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Orde en veiligheid	3.208	-2.815	392	-25	367	300

In 2024 is door onze gemeenteraad het integraal veiligheidsbeleid 2024-2027 vastgesteld. Daarin opereren we conform het scenario “B” uit dit beleidsplan.

Op het gebied van openbare orde en veiligheid zien wij steeds meer (landelijke) opgaven op gemeenten en veiligheidsregio's afkomen. Vanaf 2025 staan de gemeenten, de veiligheidsregio's en de provincies hierdoor aan de lat voor de weerbaarheidsopgave, zoals op het gebied van water, ondermijning, cybercriminaliteit. Hiervoor wordt geen geld beschikbaar gesteld door het Rijk.

Lokaal betekent het dat we keuzes moeten maken. De bewegingsruimte op het cluster orde en veiligheid zit vooral op de budgetten Handhaving en Rampenbestrijding. De enige mogelijkheid tot bezuinigen zit in het verminderen van BOA's op straat en terug te keren naar het niveau van 2023.

Efficiency en samenwerking

Dat de beperkte budgetten weinig ruimte geven tot bezuinigingen betekent wat ons betreft niet dat orde en veiligheid geen bijdrage kan leveren aan de bezuinigingsopgave. De kostenbesparing die we kunnen bewerkstelligen zit met name in het afbakenen van de eigen taken en een efficiëntieslag op het gebied van inzet van ambtelijke capaciteit en middelen.

Voor een kleine gemeente als Alblasserdam is samenwerking met partners op het gebied van openbare orde en veiligheid van essentieel belang. Dit vergt meer strategische inzet vanuit de gemeente Alblasserdam.

Evenementen

In het kader van het afbakenen van de eigen taken wordt de taak van evenementencoördinator belegd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)

OZHZ voert op dit moment al de APV taken uit op het gebied van evenementen. Per juni 2025 wordt dit takenpakket uitgebreid met evenementen-coördinatie. Organisatoren van evenementen zullen voortaan het eerste contact leggen met de verantwoordelijke (gemeentelijke) diensten. De gemeente richt zich dan alleen nog zuiver op advisering over openbare orde en veiligheid van het evenement. Hiermee investeren we in een meer efficiënte en dus snellere afhandeling en goedkopere afhandeling van deze verzoeken.

Orde en veiligheid

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Verminderen budget rampenbestrijding	JB	10	10	10	10
Verminderen capaciteiten en budget handhaving	JB	100	100	100	100
Verhogen kostendekkendheid leges APV / evenementen	JB	6	12	18	24
Totaal bezuiniging		116	122	128	134

2.6 Onderwijs

Op basis van de onderwijswetgeving dient de gemeente zorg te dragen voor kwalitatief voldoende onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. Daarnaast is de gemeente binnen dit beleidscluster verantwoordelijk voor gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid en toezicht en Handhaving Kinderopvang.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Onderwijs	2.429	-2.755	-326	-25	-351	0

Binnen dit beleidscluster zijn er volgens de vastgestelde richtlijnen geen bezuinigingen noodzakelijk. Door de grootte van de opgave en de inhoudelijk beweging is het college van mening dat hier toch bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd. Door het anders inrichten van ons onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is het mogelijk om efficiënter gebruik te maken van bestaande middelen. Dit beleid zal in de loop van 2025 door het college worden vastgesteld. Ook hebben we gekeken naar mogelijkheden om te bezuinigen op het gebied van leerlingenvervoer, terwijl we alsnog kunnen voldoen aan onze wettelijke taak.

Onderwijshuisvesting, zoals die van IKC 't Nokkenwiel, zijn investeringen en die worden beschreven in hoofdstuk 1.2

Onderwijs

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Stoppen met huur en beheer ruimte tafeltennisvereniging	FG	6	6	6	6
Beëindigen subsidiëring Kiekeboe	MD	25	50	50	50
Stoppen met subsidie Studievaart (logopedie)	MD	5	5	5	5
Totaal bezuiniging		36	61	61	61

2.7 Overige eigen middelen / exploitaties

Onder overige eigen middelen worden de gesloten exploitaties verstaan, maar ook de algemene belastingen en de exploitaties van niet specifieke panden. Bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt ervan uitgegaan dat iedere gemeente eigen inkomsten heeft. Het berekend bedrag wordt in mindering gebracht op de algemene uitkering.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Overige eigen middelen	-6.866	7.878	1.012	-75	937	900

Vastgoed

Het college stelt vooralsnog voor het huidige gemeentelijk vastgoed te behouden in haar huidige functie. De gemeenteraad heeft eerder dit jaar besloten de Postduif en de oude Brandweerkazerne af te stoten. Het overige gemeentelijk vastgoed is nodig om onder andere partners te huisvesten en beleidsdoelen, zoals de beweging van regionaal naar lokaal, te realiseren. Inzet van partners kan ertoe leiden dat kosten van een deel van ons vastgoed worden gedrukt. Wel maken we keuzes in het verduurzamen van ons vastgoed; we temporiseren in de verduurzaming van ons vastgoed richting het niveau Paris Proof. Hoeveel dat exact aan bezuiniging oplevert kan pas berekend worden als de raad een besluit heeft genomen over het maatschappelijk vastgoed. Toelichtende informatie over het vastgoed, in het bijzonder Het ParticiPand, is te vinden in een RIB 'Toegezegde informatie over het gemeentelijk vastgoed' van 24 juni 2025.

Belasting

Alblasserdam heeft een meer dan gemiddeld voorzieningenniveau. In dit bezuinigingsproces wordt toegewerkt naar evenwicht tussen het niveau en kwaliteit van deze voorzieningen en de financiële middelen die daardoor beschikbaar zijn. Als gevolg daarvan wordt voorgesteld de onroerendezaakbelasting voor drie jaren met 5% ten opzichte van 2025 te verhogen. Daarnaast wordt voorgesteld om de precariobelasting opnieuw op te starten.

Overige eigen middelen / exploitaties

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Verduurzaming vastgoed alleen wettelijk i.p.v. niveau Paris Proof	RP	0	PM	PM	PM
Verhogen onroerendezaakbelasting woningen	RP	150	300	450	450
Verhogen onroerendezaakbelasting niet-woningen	RP	190	380	570	570
Heropstarten precariobelasting	RP	30	30	30	30
Totaal bezuiniging		370	710	1.050	1.050

2.8 Samenvatting

Onderstaand een samengevat overzicht van de ontwikkeling van het saldo van de begroting en het totaal van de voorgestelde maatregelen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Prognose saldo begroting na bijstellingen	-3.031	-3.883	-4.599	-4.115
Saldo maatregelen beleidsclusters	2.014	3.452	4.469	4.490
Prognose saldo begroting na bijstellingen en maatregelen	-1.017	-431	-130	375

De bezuinigingsopgave is gesteld op een sluitende begroting per 2028. Gelet op onzekerheden in jaarschijf 2029 betekent dit dat ingezet wordt op het realiseren van financieel evenwicht per 2028. De opgave is € 4,6 miljoen vanaf 2028. Het totaal aan voorgestelde maatregelen telt op tot € 4,5 miljoen.

Deel III: Noodzakelijke keuzes en vervolg

3.1 Noodzakelijke keuzes

Wat we nu voorstellen in deze Perspectiefnota leidt -met de huidige cijfers – nog net niet tot een sluitende begroting in 2028. We varen zeer scherp aan de wind en we zijn er nog niet. We realiseren ons dat de kosten binnen het sociaal domein significant oplopen wat moet worden verwerkt in onze structurele bezuinigingsopgave.

Als er bepaalde voorgenomen bezuinigingen niet gerealiseerd kunnen worden, of als er een financiële tegenvaller komt vanuit Rijk, regio of samenleving, zal dat leiden tot een nog groter tekort in de begroting.

Onderstaande lijst is een lijst onderzochte bezuinigingen die nu niet zijn opgenomen in de plannen. Dit omdat de gevolgen ervan groot zijn of de uitvoerbaarheid moeilijk. Uit onderstaande lijst zullen nog maatregelen moeten worden toegevoegd om tot een sluitende begroting per 2028 te komen.

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Sport, cultuur en recreatie					
Lagere bijdrage exploitatie sporthal Molenzicht	FG	0	25	25	25
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: energie (verduurzamen)	FG	0	0	40	40
Subsidie bibliotheek verder afbouwen tot onder regionaal gemiddelde	MD	30	60	120	120
Volledig stoppen met subsidiëring activiteiten Landvast	MD	0	220	220	220
Afstoten gebouw Landvast	RP	0	130	130	130
Verlagen bijdrage molens/SIMAV	MD	2	2	2	2
Volledig stoppen met vergoeding molens (SIMAV)	MD	0	10	10	10
Stoppen met faciliteren/ondersteuning kinderboerderij	MJ	88	88	88	88
Bijdrage visitorsmanagement volledig beëindigen	RP	36	36	36	36
Geen recreatieve functie Lammetjeswiel meer	RP	32	32	32	32
Afstoten sportcentrum Blokweer (aanname)	FG	0	0	700	700
Stoppen met beheer en onderhoud door sportvoorzieningen	FG	0	0	400	400
		188	603	1.803	1.803
Sociaal domein					
Afbouw inloopvoorziening GGZ (Yulius)	MD	25	25	25	25
Anders organiseren activiteiten participatie (GR Sociaal)	MD	0	200	200	200
		0	225	225	225
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning					
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (openstaande opdracht)	RP	5	30	30	30
Volledig stoppen met deelname Smart Delta Drechtsteden	RP	0	210	210	210
Formatie wethouders van 2,4 fte terug naar minimum van 2,0 fte	JB	23	46	46	46
Stoppen met SGD en bedrijfsvoering zelf of anders organiseren	RP	0	0	PM	PM
		28	286	286	286
Infrastructuur, ruimte en milieu					
Stoppen met faciliteren warenmarkt	FG	0	24	24	24
Stoppen met advisering welstand	FG	0	36	36	36
Volledig stoppen met activiteiten duurzaamheid en milieu	MJ	0	50	50	50
Uitstellen investering fietslus (investering)	MJ	0	50	50	50
		0	160	160	160
Orde en veiligheid					
Stoppen met BIT en buurtpreventie	JB	18	18	18	18
Bestuursopdracht VR ZHZ	JB	0	0	0	0
		18	18	18	18

maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29
Onderwijs					
Stoppen met bekostigen schoolzwemmen	MD	0	0	70	70
Striktere voorwaarden bekostiging leerlingenvervoer	MD	40	40	40	40
		40	40	110	110
Overige eigen middelen / exploitaties					
Afstoten Participand	RP	45	90	90	90
Verhuizen/inhuizen gebruikers Brughuis en afstoten gebouw	RP	0	75	75	75
		45	165	165	165
Totaal 3		344	1.497	2.767	2.767

3.2 Vervolg

Na het vaststellen van deze Perspectiefnota gaan we aan de slag met de vertaling daarvan in de begroting 2026 – 2029. De zomermaanden worden benut om de maatregelen verder te concretiseren en uitvoeringsplannen op te stellen.

In het najaar van 2025 zullen we de uiteindelijke begroting aan de raad voorleggen. Op basis van uw vergaderschema 2025 leidt dit tot de volgende planning:

<i>26 juni 2025:</i>	informatiesessie over de Perspectiefnota met de maatregelen die al zijn opgenomen en de maatregelen die moeten worden toegevoegd om tot een sluitende jaarschijf 2028 te komen
<i>1 juli 2025:</i>	start van de raadsvergadering gericht op Inspraak
<i>8 juli 2025:</i>	besluitvorming door de gemeenteraad over de Perspectiefnota 2026
<i>oktober 2025</i>	aanbieden Programmabegroting 2026
<i>28 oktober 2025:</i>	commissievergadering Programmabegroting 2026
<i>11 november 2025:</i>	raadsvergadering vaststellen Programmabegroting 2026

Deel IV: Bijlagen

- Uitwerking sociaal domein
- Uitwerking beeldkwaliteit
- Ontwikkeling woonlasten
- Reserve Eneco gelden
- Schema met consequenties

Bijlage 1 - Uitwerking sociaal domein

Anders inrichten Dienstverlening in de regio

Om een dekkend hulp- en ondersteuningsaanbod voor inwoners te organiseren, zal de gemeente Alblasserdam altijd gebruik moeten maken van de specialistische dienstverlening zoals deze nu, voornamelijk bij de GR Sociaal en de GR DG&J, worden georganiseerd. Wel is de gemeente Alblasserdam, volgens eerder benoemde principes, van mening dat een verschuiving noodzakelijk is, waarbij een deel van de specialistische dienstverlening die nu regionaal is georganiseerd, beter en goedkoper lokaal kan worden geleverd. Uitgangspunt hierbij is dat lokale voorzieningen voorliggend zijn aan regionale dienstverlening en dat we niet dubbel organiseren. Om dit de komende jaren concreet te effectueren zullen we de lokale verordeningen hierop moeten aanpassen. Op de volgende onderdelen willen we inzetten om kwalitatief betere dienstverlening te organiseren die ook bijdraagt aan kostenvermindering bij onze gemeenschappelijke regelingen binnen het sociaal domein.

1. Anders organiseren ambulante specialistische jeugdhulp

Een belangrijk deel van de taken op het gebied van de jeugdwet zijn in de gemeente Alblasserdam gedelegeerd aan de GR DG&J. In 2021 is de gemeente Alblasserdam gestart met het project Jeugdhulp naar Voren, waarin lichte en laagdrempelige vormen van jeugdhulp lokaal (bij het Brughuis) zijn belegd. De effecten van deze beweging zijn zichtbaar in een vermindering van aantallen in de regionale zorgmarkt, maar heeft zich nog niet vertaald in grip op, en vermindering van, de kosten. Zoals eerder gemeld heeft de inflatie en stijgende zorgvraag in zijn algemeenheid daar ook invloed op.

In de bestuursopdracht van de GR DG&J wordt gemeld dat het lokaal organiseren van “segment 4” de grootste kans van slagen heeft om bezuinigingen op de jeugdhulp te realiseren. Het voorstel is om vanaf 2026 tot en met 2028 via een ingroeimodel “segment 4” (ambulante jeugdhulp) lokaal te organiseren en regionaal deze producten niet meer in te kopen. Dit betekent meer verantwoording lokaal, maar ook meer directe grip op de doorverwijzingen en hoge kosten en meer regie en expertise vanuit het lokale team in de Alblasserdamse gezinnen. Met deze versterking van het jeugdteam kunnen we het lokale doorbraakbudget voor jeugdhulp binnen de gemeente Alblasserdam aframen. Essentiële randvoorwaarden voor het slagen van deze beweging zijn investeringen in het lokale team, het dichtzetten van de route voor deze producten naar de regionale zorgmarkt en voldoende huisvesting voor de jeugdprofessionals.

2. Anders organiseren WMO

In het kader van de Wmo bieden verschillende regionaal opererende organisaties zogenaamde Wmo-maatwerkvoorzieningen aan. Dit zijn voorzieningen die zijn afgestemd op de situatie van de betreffende persoon ten aanzien van de volgende soorten ondersteuning: huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, dagbesteding, hulpmiddelen en vervoer. Hieronder staan de belangrijkste besparingsplannen. Een rode draad is dat per type ondersteuning een (beperkt) deel goedkoper georganiseerd gaat worden.

We willen meer huishoudelijke ondersteuning laten uitvoeren door onder meer stagiaires en inwoners die (nog) niet toe zijn aan een reguliere baan. Deze dienstverlening bedraagt 15 procent van de kosten van de regionale dienstverlening. In aanvulling hierop willen we herstelgerichte ondersteuning weer gaan invoeren. Op die manier helpen we inwoners bij wie dat reëel is om (meer) huishoudelijke taken op te pakken. We kunnen zo bij elkaar tenminste € 100K besparen.

Daarnaast willen we een deel van de Wmo-begeleiding (daarbij gaat het bijvoorbeeld om hulp bij het indelen van de dag, bij het bedienen van huishoudelijke apparaten en bij het ondernemen van dingen) lokaal gaan beleggen. Deze dienstverlening gaan we dan waar mogelijk groepsgewijs en/of mede met hulp van vrijwillige inzet invulling geven. We verwachten hiermee tenminste € 30K tot € 60K te besparen.

Voor een beperkt deel van de mensen die nu belevingsgerichte of arbeidsmatige dagbesteding ontvangen lijken lokale voorzieningen (zoals de inloop van Yulius of het Odensehuis) ook geschikt. De gemeentelijke kosten per deelnemer voor deze laagdrempelige lokale voorzieningen zijn beduidend lager. Door aan inwoners voor wie het geschikt is de lokale plek aan te bieden menen we ruim € 50K te kunnen besparen.

In het Wmo-vervoer gaan we aanpassingen doorvoeren. Het tarief van de Drechthopper gaat gelijkgesteld worden met het OV-tarief. Dit levert naar verwachting zo'n € 15K per jaar op. Daarnaast is het voornemen om bestaande vrijwillige vervoersdiensten (denk aan de elektrische duofietsen) door te ontwikkelen en/of nieuwe initiatieven op te zetten, zoals Automaatje of seniorenbus. De te verwachte financiële impact hiervan gaan we nog beter doorrekenen. Voorzichtigheidshalve gaan we vooralsnog uit van een besparing van niet meer dan € 20K per jaar. Als we al deze voorstellen uitvoeren vinden we het realistisch om op dit moment een besparing van 230K op te nemen in 2028 op de regionale budgetten.

3. Anders organiseren toeleiden naar werk

In het domein van ontwikkelen naar werk gaat het om het ondersteunen van inwoners met een bijstandsuitkering naar werk. Op dit moment wordt dit beleidsdomein door de GR Sociaal buiten de bezuinigingen gehouden. Daarom pleiten we er bestuurlijk voor dat er alsnog wordt gekeken hoe in dit domein bezuinigd kan worden.

Daarnaast overwegen we sterk ons in te zetten voor het verplaatsen van het zwaartepunt van de uitvoering van ontwikkelen naar werk naar het lokale domein. Dit omdat deze dienstverlening naar onze overtuiging het best kleinschaliger en in de eigen leefomgeving kan worden georganiseerd, waarbij wordt aangesloten op bestaande expertise en (potentiële) inzet die er al is, zoals die van bepaalde lokale werkgevers en van lokale partijen. Voor een grote regionale organisatie is het lastig daar op een goede manier aansluiting bij te vinden. Van het project Kansrijk Alblasserdam hebben we geleerd dat dit via een lokale invulling op een geschikte manier gestalte kan krijgen.

Deze beweging is al in gang gezet; het project Kansrijk laat veelbelovende resultaten zien. Echter is het op dit thema onzeker of we regionale middelen bij de GR Sociaal kunnen losweken om hier uitvoering aan te geven; op dit onderwerp hebben we nog te maken met solidariteit. Daarom is dit onderwerp terug te vinden in lijst 3.

4. Minima- en armoedebelaid

Onder de regionale inzet van de GR Sociaal valt ook de uitvoering van de minimaregelingen en de schuldhulpverlening. Lokaal zetten we in op het versterken van het lokale netwerk en het bieden van laagdrempelige en outreachende dienstverlening. De gemeente Alblasserdam heeft in 2023 bewust gekozen om ruimhartig beleid te voeren op deze thema's en kiest nu om de uitvoering meer in lijn te brengen van de gemeenten om ons heen.

De voorgestelde besparing op het minima- en armoedebelaid wordt gerealiseerd door de inkomensgrens te verlagen van 120% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) naar 110%. Daarnaast wordt de hoogte van de toeslag verlaagd van 45% van de geldende bijstandsnorm naar 35%. Met deze aanpassingen sluiten we aan bij de normen zoals die nu gelden in de gemeente Sliedrecht.

Daarnaast kiezen we ervoor om het lokale uitvoeringsbudget op het armoedebeloid te halveren, welke is bedoeld om de samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke partners te stimuleren met trainingen en netwerkbijeenkomsten.

Deze keuzes hebben gevolgen voor huishoudens die financieel in zwaar weer zitten, wat kan leiden tot een toename van (problematische) schulden. Er ontstaat meer druk op andere minimaregelingen en lokale/regionale voorzieningen, die wel beschikbaar blijven. Het is belangrijk om realistische alternatieven te overwegen, zoals de samenwerking met kerken voor armoedebestrijding. Met deze keuze kiest het college ervoor om zich te conformeren aan het beleid van gemeenten om ons heen, maar is wel een aanpassing van ons huidige minima- en armoedebeloid noodzakelijk.

Anders inrichten lokale dienstverlening

Doorontwikkeling Brughuis

Het Brughuis is de belangrijkste schakel van het lokale voorzieningenniveau, welke in 2026 wordt doorontwikkeld. De doorontwikkeling van het Brughuis houdt in dat de functies van de Stichting Welzijn Alblasserdam, de Stichting Jeugdteams en De Sociale Basis worden samengevoegd binnen één organisatie en onder één bestuur. Door deze fusie wordt onder andere een besparing in binnen het management gerealiseerd en een efficiency-taakstelling van 5% opgelegd. Daarnaast streven we naar een beperking en verandering van de huidige dienstverlening. Dit in overleg met het Brughuis, zodat we de dienstverlening kunnen afstemmen op de dienstverlening in de regio en in de samenleving.

Overige lokale dienstverlening

De dienstverlening van lokale organisatie moet worden afgestemd met de dienstverlening in het Brughuis en de kracht van de samenleving. Zo wordt de aanvullende subsidie van Vluchtelingenwerk Nederland afgeschaald en meer beroep gedaan op vrijwilligers om statushouders zo snel mogelijk te laten functioneren in de maatschappij. Binnen de dienstverlening van ons Jongerenwerk kiezen we ervoor om vooral in te zetten op vindplaatsgericht werken, vroegsignalering en voorlichting/talentgerichte ontwikkeling. Dit betekent dat we afschalen in het preventieve (zorg-)aanbod, wat we zoveel mogelijk opvangen binnen de dienstverlening in het Brughuis of via andere kanalen. De afschaling van dit aanbod kan leiden extra zorgvragen richting Brughuis/ duurdere jeugdhulp in de toekomst.

Bijlage 2 - Uitwerking Beeldkwaliteit

We schalen de beeldkwaliteit af van een B naar C niveau. Een beeldkwaliteit op C niveau betekent concreet dat er bijvoorbeeld meer zwerfafval per m² komt, de heggen en heesters minder worden geknipt dus er zitten langere uitsteeksels aan een heg, langer gras, dat ook ruwer wordt, meer onkruid op straat.

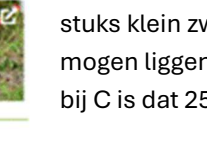
In onderstaande tabellen kunt u lezen (en zien) wat de verschillen zijn tussen de verschillende beeldkwaliteitsniveaus:

Groen-beplanting-onkruid

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking onkruid 0 % per 100 m ²	bedekking onkruid ≤ 20 % per 100 m ²	bedekking onkruid ≤ 30 % per 100 m ²	bedekking onkruid ≤ 40 % per 100 m ²	bedekking onkruid > 40 % per 100 m ²
bedekking door resten 0 % per 100 m ²	bedekking door resten ≤ 20 % per 100 m ²	bedekking door resten ≤ 30 % per 100 m ²	bedekking door resten ≤ 40 % per 100 m ²	bedekking door resten > 40 % per 100 m ²
aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm 0 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 10 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 20 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 30 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm > 30 stuks per 100 m ²
hoogte onkruid ≤ 75 cm	hoogte onkruid ≤ 75 cm	hoogte onkruid ≤ 75 cm	hoogte onkruid > 75 cm	hoogte onkruid > 75 cm
zodevorming nee	zodevorming nee	zodevorming nee	zodevorming ja	zodevorming ja

Bij B mag er max 30% per 100m² bedekt zijn met onkruid, bij C is dat 40%. Daarbij is ook de bedekking met resten 10% hoger. Bij C mogen max 30 stuks onkruid staan van 30 cm hoog, met een maximale uitschieter tot 75cm. Ook mag er zodevorming plaatsvinden, wat bij B niet mag.

Groen-beplanting-zwerfafval fijn

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen fijn zwerfafval.	Er ligt weinig fijn zwerfafval.	Er ligt in beperkte mate fijn zwerfafval.	Er ligt redelijk veel fijn zwerfafval.	Er ligt veel fijn zwerfafval.
zwerfafval fijn (1-10 cm) 0 stuks per m ²	zwerfafval fijn (1-10 cm) ≤ 3 stuks per m ²	zwerfafval fijn (1-10 cm) ≤ 10 stuks per m ²	zwerfafval fijn (1-10 cm) ≤ 25 stuks per m ²	zwerfafval fijn (1-10 cm) > 25 stuks per m ²

Tabel zwerfafval: Het verschil tussen B en C is dat bij B max 10 stuks klein zwerfafval mogen liggen per m², bij C is dat 25 stuks

Bijlage 3 - Ontwikkeling woonlasten

Gemeente	Woonlasten	Woonlasten	Verschil		Woonlasten	Verschil	
	2024	2025	2025-2024 in €	2025-2024 in %	2026	2026-2025 in €	2026-2025 in %
Gemiddeld betaalde ozb woningen	405	431	26	6,3%	464	33	7,7%
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens	449	497	48	10,7%	510	13	2,7%
Rioolheffing meerpersoonshuishoudens	169	185	16	9,5%	201	16	8,7%
Totaal exclusief heffingskorting	1.022	1.112	90	8,8%	1.175	63	5,6%
Heffingskorting	-40	-40	0		0	40	
Totaal inclusief heffingskorting	982	1.072	90	9,1%	1.175	103	9,6%

De onroerendezaakbelasting stijgt met 2,7% inflatieontwikkeling en 5,0% autonome verhoging, deze neemt dus met 7,7% toe. De rioolheffing neemt toe met 2,7% plus de verhoging van 6,0% op basis van het stedelijk waterplan. De heffingskorting vervalt per 2026. De totale woonlasten nemen daardoor met 9,6% toe in 2026 ten opzichte van 2025.

Bijlage 4 - Reserve Enecogelden

Eerder is de vraag gesteld of de reserve Enecogelden ingezet kan worden om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingsopgave.

Deze reserve is gevormd naar aanleiding van de verkoop aandelen Eneco, resulterend in een storting van € 18,4 miljoen. Het saldo per eind 2024 is € 6,5 miljoen. Het beleid rondom aanwending is door de raad op 21 december 2021 als volgt bepaald:

- a. voor bestedingen die leiden tot structurele financiële ruimte in de begroting;
- b. voor een revolverend mechanisme ten behoeve van maatschappelijke ontwikkelingen met een langlopend effect en in het bijzonder die welke betrekking hebben op duurzaamheid en klimaatadaptieve doelen;
- c. voor aankoop van gronden en/of gebouwen uit strategisch en/of maatschappelijk oogpunt t.b.v. regievoering bij de ontwikkeling van een plangebied voor zover deze (nog) niet via de reguliere grondexploitatie aan de raad kunnen worden aangeboden.

Onder a. kan worden gedacht aan incidentele uitgaven of investeringen waarmee een besparing kan worden gerealiseerd. Er zijn geen maatregelen in beeld gebracht die hiertoe kunnen worden gerekend. Activiteiten onder b. zijn beperkt, omdat er sprake moet zijn van een revolverend mechanisme. Dat betekent feitelijk dat er geld voor deze doeleinden wordt uitgeleend en dat de aflossing wordt gebruikt om de reserve weer te voeden. Daarnaast ontvangt de gemeente voor activiteiten op dit gebied specifieke middelen van het rijk. Activiteiten onder c. kunnen niet altijd ten laste van de reserve worden gebracht, omdat aankoop van gronden en gebouwen niet altijd leiden tot kosten, maar tot investeringen die een waarde vertegenwoordigen en dus op de balans worden geactiveerd. Uitzondering is het project Ruigenhil waar het bedrag van de kosten of aankopen groter is dan de marktwaarde en dus de reserve wordt ingezet ter dekking van het verschil.

Op dit moment zijn er geen mogelijke maatregelen in beeld waarmee besparing gerealiseerd kunnen worden middels het inzetten van de reserve.

Bijlage 5 - Nadere toelichting maatregelen en de gevolgen daarvan

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
2 - Mogelijke maatregelen 2026 en verder							
Sport, cultuur en recreatie							
Verhogen (indexeren) huur grond aan GR Sportpark Souburgh	FG	2	2	2	2	De GR zal dit vermoedelijk doorbelasten aan de verenigingen waardoor het lidmaatschapsgeld voor de leden hoger zal worden	Dat leden hun lidmaatschap opzeggen en minder mensen blijven sporten. Mogelijk problemen voor voortbestaan verenigingen.
Beëindigen lidmaatschap vereniging sport en gemeenten	FG	2	2	2	2	Geen onderdeel meer van een landelijk netwerk rondom samenwerking en kennisdeling op dit thema	Kennisachterstand en netwerk dat minder groot en efficiënt wordt op dit thema.
Inzet op opbrengstmaximalisatie zwembad BSSA	FG	10	10	10	10	De BSSA kijkt naar prijsverhoging van de kaartjes en overige efficiency slagen	Lastig te overzien. Minder verkochte kaartjes kan betekenen dat het exploitatietekort hoger wordt waar de gemeente weer garant voor staat.
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: verhuur Tienpondzaal	FG	20	20	20	20	Daadwerkelijk gebruik van deze zaal door hurende partijen	Wanneer het een maatschappelijke partij is die hier gehuisvest wordt, is er geen opbrengst.
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: minder inhuur	FG	80	80	80	80	Meer streven naar vast personeel waardoor loonkosten dalen.	De arbeidsmarkt is krap. Op voorhand niet met zekerheid te stellen dat dit lukt.
Verhogen huur (10%) verenigingen Souburgh	FG	20	20	20	20	De GR wordt verzocht de huur aan verenigingen te verhogen, waardoor de netto bijdrage van de gemeenten lager wordt.	Dit gaat leiden tot hogere contributie aan de leden, waardoor ze mogelijk hun lidmaatschap opzeggen en minder mensen blijven sporten. Mogelijk problemen voor voortbestaan verenigingen.
Besparen op sportvoorzieningen (Huur en onderhoud)	FG	0	158	158	158	Dat een deel van het onderhoud (denk aan sportvelden en gebouwen) door de verenigingen zelf zal worden uitgevoerd. Dat het overige groenonderhoud in reguliere werkprocessen vanuit de gemeente worden meegenomen. Ook zal gekeken worden of de huur van velden/accommodaties kan worden verhoogd	Het algemene beeld zal minder worden en verenigingen worden zelf verantwoordelijkheid voor het onderhoud. Contributie aan sporters zal mogelijk worden verhoogd. We vragen meer van de kracht van de samenleving.
Besparing bedrijfsvoering door ontvlechting GR Souburgh	FG	0	PM	PM	PM	De gemeenschappelijke regeling zal ontbonden worden.	Het vervolg staat niet vast. De concrete besparing evenmin. Maar de gedachte is een efficiencyslag en daarmee besparing.
Clusteren divers kleinere budgetten verminderen activiteiten	MD	19	19	19	19	Verlagen van totale post waarderingssubsidies (het huidige budget is 85.000).	Mogelijk stoppen van evenementen en initiatieven zonder financiële steun van de gemeente. Dit zal impact hebben op de vorm en mate van initiatieven en dienstverlening

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Inzetten op verminderen subsidie activiteiten/exploitatie Landvast	MD	0	100	100	100	Minder subsidie Landvast	Huidig bestuur zal risico voor tekort niet dragen.
Subsidie bibliotheek afbouwen tot regionaal gemiddelde	MD	50	100	120	120	Verminderen subsidie naar het gemiddelde bedrag per inwoner in de regio.	Minder bemande openstelling of andere werkwijze naar gelang de subsidie van het regionaal gemiddelde dat toelaat.
Beeldkwaliteit beheer groen openbare ruimte van B naar C	MJ	125	250	250	250	Minder dagelijks beheer, waardoor kostenverlaging van loon- en inhuurkosten.	• De beleving van de openbare ruimte zal teruglopen • Andere keuzes op het gebied van areaal en minder inboet (kale plekken in plantvakken) • Centrum zal minder uitstraling krijgen (zoals plein) • In de toekomst mogelijk versnelde investering noodzakelijk vanwege kortere levensduur • Meer meldingen welke niet kunnen worden opgepakt • Inzet vanuit sociale werkvoorziening zal afnemen
Geen investerings-/vervangingsbudget meer voor groen	MJ	0	0	136	136	Dit jaarlijkse budget geeft een besparing van € 136.000 en kan per 2028 in gaan. De jaren 2026 en 2027 gebruiken om de transformatie naar een lagere beeldkwaliteit gedeeltelijk mee te financieren.	• Plantvakken worden niet meer actief vervangen • Kale plekken in plantvakken. • Als een plantvak wel vervangen moet worden, zijn er meer kosten aan verbonden.
Stoppen met SROI op raambestek groen	MJ	5	10	15	20	Besparing vanuit de taakveld groen tussen de 0% en 5% op uitbestede opdrachten. Geraamde opbrengst € 20.000.	• Verminderde bijdrage aan taakveld sociaal • Inzet SMILE/Drechtwerk gaat waarschijnlijk afnemen (sociaal gezicht)
Minder speelvoorzieningen en daardoor minder onderhoud	MJ	5	10	15	20	Door het speelruimteplan aan te passen en over te gaan naar één enkele centrale speeltuin per buurt geeft dit een besparing oplopend naar 25.000 euro in 2028. Daarnaast zal in de toekomst de investering lager worden. De besparing zal dus in de jaren toenemen.	• Er is enkel beperkte participatie bij de inrichting van de centrale speelplek. De inrichting bij verwijdering is standaard gras of onderhoudsarm groen • Versneld/actief verwijderen zal een budget nodig zijn (geen investering) • Mogelijkheid om omgeving beheer te geven op speelplekken wordt beperkt i.v.m. wettelijke kaders t.a.v. aansprakelijkheid en minder middelen om hier toezicht op te houden • Sport en spel kan als minder uitdagend worden gezien/ervaren, meer gazon/grasvelden
Besparen inzet brugwachters voor jachthaven	MJ	15	15	15	15	Het anders organiseren van de brugwachters die de brug bedienen t.b.v. de jachthavenvereniging.	• Hogere lasten of druk op organisatie van de jachthavenvereniging

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Verlagen budget brugwachters	MJ	10	10	10	10	Budget op basis van historische gegevens terugbrengen met 10.000 euro.	Geen gevolgen.
		363	806	972	982		
Sociaal domein							
Verminderen activiteiten jongerenwerk	MD	50	50	50	50	Verminderen subsidie Jeugdpunt	Verminderen activiteiten preventief zorgaanbod jeugdpunt
Verlagen budget adviesraad sociaal domein	MD	2	2	2	2	Verlagen budget adviesraad	Versoberen faciliteren adviesraad sociaal domein.
Vrijval budget lokaal armoedebelid (excl. subsidies)	MD	18	18	18	18	Halveren lokaal armoedebudget	Samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke partners wordt niet meer gestimuleerd middels trainingen en netwerkbijeenkomsten voor professionals
Versoberen activiteiten stichting Jeugdteams	MD	50	50	50	50	Verlagen subsidiebudget Brughuis	- Efficiency van 5% op overhead - Vanaf 2028 50.000 minder beschikbaar voor uitvoering
Lagere subsidie Stichting Welzijn Alblasserdam	MD	50	50	50	50		
Lagere subsidie Sociale Basis	MD	100	100	100	100		
Inzetten op fusie Brughuispartners (lokaal voorveld)	MD	100	150	200	200		
Verminderen activiteiten buurtanpak na 2026	MJ	0	50	50	50	Stoppen gemeentelijke budget buurtanpak vanaf 2027	Er zijn geen financiële middelen vanuit de gemeente beschikbaar om het project Buurtkracht uit te voeren. Waarschijnlijk betekent dit dat het project buurtkracht stopt (vanaf 2027)
Verminderen activiteiten en subsidiëring vluchtelingenwerk	MD	8	15	25	25	Lokale subsidie voor Vluchtelingenwerk Nederland wordt verlaagd.	Minder professionele hulp bij inburgering statushouders vanuit vluchtelingenwerk Nederland. Er zal meer een beroep gedaan worden op vrijwilligers om statushouders zo snel mogelijk te laten functioneren in de maatschappij.
Verlagen lokaal doorbraakbudget jeugd	MD	8	15	25	25	Gemeentelijke doorbraakbudget op jeugdhulp wordt verminderd	Preventieve doorbraakmogelijkheden vanuit de gemeente worden beperkt en wordt sneller gebruik gemaakt van maatwerkvoorzieningen.
Inkomensregelingen en minimabeleid terug naar het minimum van de regio	MD	62	62	62	62	inkomensgrens wordt verlaagd van 120% van het Wettelijk sociaal minimum (WSM) naar 110%. Daarnaast wordt de hoogte van de toeslag verlaagd van 45% van de geldende bijstandsnorm naar 35%.	Deze keuze heeft gevolgen voor huishoudens die financieel in zwaar weer zitten, wat kan leiden tot een toename van (problematische) schulden. Er ontstaat meer druk op andere minimaregelingen en lokale/regionale voorzieningen, die dus wel blijven bestaan.
Anders organiseren Wmo, meer lokaal, via vrijwilligers, concreet uitgewerkt	MD	110	230	230	230	Beperken budget GRS (Wmo)	- Uitbreiding lokaal WMO aanbod in de vorm van een algemene voorziening - Minder WMO beschikbaar in de vorm van een maatwerkvoorziening

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Anders organiseren ambulant specialistische jeugdhulp (alg. voorziening)	MD	100	200	300	300	Beperken budget GR DG&J (segment 4)	- Uitbreiding lokaal jeugdhulp aanbod in de vorm van een algemene voorziening - Minder jeugdhulp beschikbaar in de vorm van een maatwerkvoorziening
		668	992	1.162	1.162		
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning							
Beperken inzet en andere dekking activiteiten communicatie (SGD)	RP	25	50	50	50	Het efficiënter inzetten van communicatie en een wijziging van brede communicatieadvies naar bestuurscommunicatie en projectcommunicatie.	Gerichter communiceren op bestuurlijke belangrijke onderwerpen en het verder ontwikkelen van onze (online) strategie. Minder communiceren via pagina's Klaroen. Het vraagt een meer actieve houding van inwoners en ondernemers om ontwikkelingen bij te houden.
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (toegezegd)	RP	45	60	60	60	De gemeente draagt ca. € 300.000 bij aan activiteiten van Smart Delta Drechtsteden. Vanwege de financiële opgaven van andere gemeenten heeft SDD toegezegd een bezuiniging te kunnen doorvoeren van 15%.	Ruimte om in te spelen op ontwikkelingen wordt beperkt en onderdelen van de samenwerking op dit gebied worden minder robuust.
Beëindigen bijdrage voor innovatie ICT (SGD)	RP	0	131	131	131	Binnen de Drechtsteden zijn afspraken gemaakt over innovatie op ICT-gebied. Daarvoor wordt een bedrag per inwoner aan Dordrecht betaald. Gelet op de financiële opgave is onze inzet dat alleen nog ingezet wordt op een efficiënte uitvoering.	In de praktijk is het geld de laatste jaren ingezet voor regulier beheer en deels voor doorontwikkeling. Het kan ertoe leiden dat er op andere plekken in de bedrijfsvoering keuzes gemaakt moeten worden om deze besparing te realiseren.
Formatie wethouders van 3,0 fte terug naar 2,4 fte	JB	35	69	69	69	Minder formatie van wethouders waarbij het aantal wethouders 3 is.	Minder inzet van wethouders op het collegeprogramma waardoor ambities verlaagd moeten worden en het kan de werkdruk van wethouders verhogen.
Versoberen nieuwjaarsreceptie	JB	5	5	5	5	Het budget voor de nieuwjaarsreceptie wordt gehalveerd.	Geen gebruik maken van filmmateriaal en sobere aankleding receptie.
Besparingen en/of innovatie dienstverlening Drechtsteden (burgerzaken)	JB	0	15	15	15	Vanwege de bezuinigingsopgave van een aantal gemeente heeft DD toegezegd een bezuiniging door te kunnen voeren van 15.000 euro.	Dit door verminderen van inhuur en gebruik maken van Bedrijfsvoering Drechtsteden voor het inhuur en W&S traject. Stoppen van verwerken van meldingen openbare ruimte via de telefoon waarbij de inwoner wordt verwezen naar de app of website om het zelf te doen. KCC vrijdagmiddag dicht.
Beperken openingstijden burgerzaken minst bezette dagdeel	JB	10	10	10	10	De openingstijden van burgerzaken wijzigen waarbij we ongeveer gelijk blijven in tijd en op de vrijdag dicht gaan.	Vrijdagsluiting van de Rederij waardoor minder inzet gastvrouwen.
Beperken eigen gebruik Rederij en verhuren vrijgekomen ruimte	RP	25	50	50	50	Indikken van de huisvesting voor de gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) naar de tweede verdieping waardoor de eerste verdieping exclusief het vergadercentrum vrijkomt om te verhuren.	Om het indikken mogelijk te maken is er een andere manier van werken nodig namelijk dynamisch werken waarbij medewerkers minder naar kantoor komen en goede

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
							afspraken worden opgesteld over o.a. de bereikbaarheid.
Sluiten gemeentehuis op vrijdagen	RP	10	10	10	10	De Rederij gaat op vrijdag dicht.	Hierdoor o.a. besparing op energie en schoonmaak.
Vrijval budget spoelen waterleiding gemeentehuis	RP	7	7	7	7	Het contract voor het wekelijks spoelen is stopgezet.	Er was geen noodzaak meer om nog extra te spoelen.
Minder inzet beveiliging gemeentehuis	RP	7	7	7	7	De late sluitronde door het beveiligingsbedrijf te vervroegen naar 20:30 uur.	Dit betekent dat er na 20:30 uur er niet meer kan worden vergaderd door bijvoorbeeld de fracties of commissies.
Verminderen schoonmaakactiviteiten gemeentehuis	RP	0	7	7	7	Door gedeeltelijke sluiting van de Rederij kunnen we besparen op schoonmaakkosten en daarnaast kan het aantal keer dat de werkplekken worden schoongemaakt naar beneden.	De werkplekken worden minder vaak schoongemaakt en de flexibele werkplekken moeten door de medewerkers zelf worden gereinigd na gebruik.
Verlagen vergoeding voor werkcafé ASVZ	RP	5	5	5	5	Stoppen met het verstrekken van een strippenkaart ter waarde van 50,- aan het personeel van de gemeente om te besteden in het werkcafé.	Dit kan een negatief effect hebben op de inkomsten van ASVZ.
Versoberen eindejaarsbijeenkomst voor medewerkers	RP	5	5	5	5	Het budget voor de eindejaarsbijeenkomst wordt gehalveerd.	Een sobere eindejaarsbijeenkomst.
Inzet op verminderen afname diensten bedrijfsvoering van Dordrecht/SGD	RP	0	120	120	120	Minder taken afnemen van Bedrijfsvoering Drechtsteden. Het bedrag is een vermindering van 5% op het totale budget.	Op dit moment is Bedrijfsvoering Drechtsteden in beeld aan het brengen wat de kosten zijn per taak/ product en mede afhankelijk hiervan wordt bepaald welke we taken niet meer gaan afnemen en zelf gaan doen of efficiënter gaan inrichten.
		199	571	571	571		
Infrastructuur, ruimte en milieu							
Verhogen kostendekkendheid exploitatie warenmarkt	FG	9	17	17	17	Kostendekkendheid van activiteiten met betrekking tot de exploitatie van de warenmarkt is ruim minder dan 100%. Er kunnen keuzes gemaakt worden in de activiteiten of in de tarieven voor de standplaatsen.	Dit kan ertoe leiden dat de markt kleiner wordt of het kan leiden tot weerstand doordat marktkoopliden zelf meer moeten gaan organiseren of bekostigen.
Verlagen bijdrage visitorsmanagement SWEK	RP	36	36	36	36	Er wordt ingezet op het bekostigen van maatregelen door of via het SWEK zelf.	Vooralsnog geen, passend binnen bestaande afspraken tussen SWEK en gemeente Molenlanden.
Beëindigen bijdrage toerisme	RP	12	12	12	12	Het budget hiervoor wordt afgeraamd.	Geen
Beeldkwaliteit beheer grijs openbare ruimte van B naar C zie hierboven	MJ	25	50	75	75	Minder dagelijks beheer, waardoor kostenverlaging van loon- en inhuurkosten	• beleving van openbare ruimte zal teruglopen • andere keuzes op het gebied van areaal en Centrum zal minder uitstraling krijgen (zoals plein)

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
							• Andere manier van onderhoud plegen (intensiever, zwaarder werk meer onkruid/afval) • In de toekomst mogelijk versnelde investering noodzakelijk (kortere levensduur) • Meer meldingen • Inzet vanuit sociale werkvoorziening zal afnemen
Beëindigen abonnement meldpunt gladheid	MJ	10	10	10	10	Op basis van historische gegevens kan dit punt worden opgeheven.	Geen gevolg.
Beëindigen bijdrage aan stichting DEAL	RP	40	40	40	40	Er wordt niet langer geïnvesteerd in het begeleiden of faciliteren van bedrijven bij vestiging in de Drechtsteden.	Vooralsnog niet.
Continueren bijdrage SPUK	MJ	0	0	115	115	In verband met het einde van een SPUK zullen ook de uitgaven naar beneden worden gebracht. Geen middelen geen inzet.	• Na 2027 geen extra inzet mogelijk op duurzaamheid.
Enkele bruggen niet meer vervangen bij einde levensduur	MJ	0	5	10	15	Bij vervanging van met name houten bruggen en andere civiele kunstwerken bepalen of het terugbrengen noodzakelijk is. Het niet terugbrengen zal een direct effect hebben op de onderhoudskosten.	• Mogelijk ongemak ondervinden door langere loop- of rijtijden
Aframen budget goed verhuurschap	RP	5	5	5	5	Het budget hiervoor wordt verlaagd tot het huidige kostenniveau.	Geen
Verder verhogen toeristenbelasting	RP	15	15	15	15	Verhogen van de toeristenbelasting (in lijn met wat in de regio gebeurt)	Geen
Kostendekkendheid leges omgevingsvergunningen beoordelen	RP	PM	PM	PM	PM	Als uit de analyse van de kostendekkendheid bij de jaarstukken 2024 en/of begroting 2026 blijkt dat deze nog niet 100% is, kan ervoor worden gekozen om de tarieven daarop aan te passen.	Door fluctuaties in aanvragen, omvang bouwactiviteiten, veranderende regelgeving en in inzet van zowel OZHZ als de gemeente is het lastig om te bepalen wat de normale kosten zijn. Risico is dat de kostendekkendheid te hoog wordt en er met succes bezwaar kan worden gemaakt tegen de hoogte.
Uitstellen reconstructie Vinkenwaard Zuid (investering)	MJ	0	0	190	190	Uitstellen van reconstructie Vinkenwaard Zuid tot 2028. Rioleringsplan kan worden opgepakt echter herinrichting uitstellen met enkele jaren	• Onvrede bij bewoners en ondernemers die verwachtingen hebben rondom de uitvoering • Gemaakte afspraken met ondernemers moeten worden herzien.
		152	190	525	530		

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Orde en veiligheid							
Verminderen budget rampenbestrijding	JB	10	10	10	10	Minder lokaal budget voor de voorbereiding rampenbestrijding	Minder ruimte om daarin als Alblisserdam zelf te ontwikkelen. Lokale crisisorganisatie bevolkingszorg staat minder gesteld bij rampen en crises.
Verminderen capaciteiten en budget handhaving	JB	100	100	100	100	Dit betekent dat er 2 handhavers uitvloeien en hiermee terug zijn op het niveau van 2023. Dit betekent concreet dat 3 handhavers over blijven.	Minder vaak en minder zichtbaar en aanspreekbaar op straat. Er zal geprioriteerd worden waarop wel en niet meer geacteed wordt. Opvolging van meldingen is niet gegarandeerd. Scenario "B" uit het IVB is op het onderdeel handhaving niet haalbaar. Risico op meer reparatie aan de achterkant (=duurder)
Verhogen kostendekkendheid leges APV / evenementen	JB	6	12	18	24	De tarieven voor de leges worden verhoogd. Deze waren verre van kostendekkend. Met deze maatregel groeien we daar langzaam meer naar toe.	Dit kan resulteren in een vermindering van het aantal aanvragen.
		116	122	128	134		
Onderwijs							
Stoppen met huur en beheer ruimte tafeltennisvereniging	FG	6	6	6	6	Geen bijdrage meer voor deze vereniging	Het risico dat deze vereniging deze lasten doorbelast naar de leden
Beëindigen subsidiëring Kiekeboe	MD	25	50	50	50	Geen bijdrage meer voor peuterspeelzalen	Het risico dat dit wordt doorbelast naar de ouders met een hogere prijs tot gevolg
Stoppen met subsidie Studievaart (logopedie)	MD	5	5	5	5	Geen bijdrage meer voor Studievaart	Dat hier de kosten worden doorberekend en minder mensen hier gebruik van gaan maken
		36	61	61	61		
Overige eigen middelen / exploitaties							
Verduurzaming vastgoed alleen wettelijk i.p.v. niveau Paris Proof	RP	0	PM	PM	PM	Er wordt alleen nog ingezet op noodzakelijke en/of wettelijke maatregelen.	Niet in overeenstemming met maatregelen ter ondersteuning van klimaatdoelen.
Verhogen onroerendezaakbelasting woningen	RP	150	300	450	450	De financiële opgave kan niet alleen gerealiseerd worden door het kostenniveau te verlagen en het voorzieningenniveau terug te brengen. Mede gezien de huidige voorzieningen wordt daarom ook voorgesteld de OZB naast de inflatieontwikkeling stapsgewijs extra te verhogen met 5% in 2026, 10% in 2027 en 15% vanaf 2028. Genoemde percentages ten opzichte van 2025.	• Ontwikkeling van lokale belastingen gaat mogelijk (nadelig) afwijken van die van andere gemeenten. • Draagvlak kan afnemen doordat jaarlijks met meer dan de reguliere inflatie wordt verhoogd. • Het kan leiden tot meer bezwaar en verzoeken om kwijtschelding.
Verhogen onroerendezaakbelasting niet-woningen	RP	190	380	570	570	Idem als hiervoor, maar dan voor bedrijven.	
Heropstarten precariobelasting	RP	30	30	30	30	Na de Coronapandemie is het opleggen van de belasting gepauzeerd, omdat er twijfel was over de juistheid en volledigheid van het	Enkele jaren geen aanslag opgelegd. Heropstarten kan tot weerstand leiden. Als

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
						bestand. Dat bestand lijkt na steekproefsgewijze controle op orde. Het opleggen kan daarom worden hervat. Permanente controle moet nog wel worden georganiseerd.	bestand niet op orde is of blijft, kan het ook leiden tot ongelijkheid.
		370	710	1.050	1.050		
Totaal 2		1.904	3.452	4.469	4.490		
3 - Overige, verdergaande mogelijk maatregelen 2026 en verder							
Sport, cultuur en recreatie							
Lagere bijdrage exploitatie sporthal Molenzicht	FG	0	25	25	25	Een lagere bijdrage voor Molenzicht	Uiteindelijk draagt de gemeente het exploitatietekort
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: energie (verduurzamen)	FG	0	0	40	40	Investeren in warmtepomp en daarmee energiekosten besparen	Dit vraagt om een grote investering aan de voorkant waarna kosten bespaard kunnen worden
Subsidie bibliotheek verder afbouwen tot onder regionaal gemiddelde	MD	30	60	120	120	Minder subsidie uitkeren	Openingstijden, serviceniveau etc. zal onder druk staan. Dit zal een wezenlijk ander beeld geven voor de bezoeker.
Volledig stoppen met subsidiëring activiteiten Landvast	MD	0	220	220	220	Geen subsidie verstrekken en geen exploitatietekort dragen voor de gemeente	Hiermee zal een einde komende aan de huidige vorm van Landvast en sorteert men voor op een commerciële of andere invulling voor Landvast.
Afstoten gebouw Landvast	RP	0	130	130	130	Het op de markt brengen van het gebouw voor verkoop	Hiermee komt Landvast in aanmerking voor elke vorm van commerciële inzet.
Verlagen bijdrage molens/SIMAV	MD	2	2	2	2	Minder bijdragen aan SIMAV	Een bestuurlijke afstand tot het bijdragen aan de Molen(s)
Volledig stoppen met vergoeding molens (SIMAV)	MD	0	10	10	10	Stoppen met bijdrage aan SIMAV	Hiermee distantieert Alblasserdam zich van SIMAV
Stoppen met faciliteren/ondersteuning kinderboerderij	MJ	88	88	88	88	Door de gemeentelijke bekostiging stop te zetten kan er jaarlijks 88.000 euro worden bespaard	- Leidt zeer waarschijnlijk tot sluiting van de voorziening - Personeel in dienst gemeente
Bijdrage visitorsmanagement volledig beëindigen	RP	36	36	36	36	Opzeggen afspraak met Molenlanden en SWEK	
Geen recreatieve functie Lammetjeswiel meer	RP	32	32	32	32	Lammetjeswiel sluiten als recreatiegebied	- Geen officieel buiten zwemwater meer in Alblasserdam - Geen voorzieningen in stand houden (sanitair en blauwalg bestrijding) - Verwijdering van speel- en sport voorzieningen of de keuze wordt gemaakt dat het een centrale speelplek wordt

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Afstoten sportcentrum Blokweer (aanname)	FG	0	0	700	700	Sluiten van Sportcentrum	Minder ruimte om te sporten Wettelijke taak van bewegingsonderwijs komt onder druk
Stoppen met beheer en onderhoud door sportvoorzieningen	FG	0	0	400	400	Beheren en exploiteren van sportvoorzieningen is geen wettelijke taak. Er kan voor worden hiermee te stoppen. Voorzieningen kunnen worden overgedragen of niet langer vervangen worden.	De kans is groot dat hiermee sportvoorzieningen voor inwoners verdwijnen.
		188	603	1.803	1.803		
Sociaal domein							
Afbouw inloopvoorziening GGZ (Yulius)	MD	25	25	25	25	Verlagen subsidie Yulius	• Beperking openingstijden Yulius met als gevolg sluiting voorziening • Niet realiseren bezuiniging WMO naar Voren
Anders organiseren activiteiten participatie (GR Sociaal)	MD	0	200	200	200	Anders organiseren van participatie (toeleiden naar werk). Deze functie is nu belegd bij de GR Sociaal	Middels het voortzetten van Kansrijk wordt toeleiden naar werk anders georganiseerd. Hierdoor wordt dienstverlening van GR Sociaal naar lokaal gehaald. • Risico is dat deze dienstverlening moeilijk los te weken is bij de GR, al zijn er wel mogelijkheden op de lange termijn. • Waarschijnlijk afhankelijk van samenwerking regiogemeenten
		25	225	225	225		
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning							
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (openstaande opdracht)	RP	5	30	30	30	Zie hiervoor. Inzet van de gemeente is dat de activiteiten verder afnemen of dat er meer keuzemogelijkheden ontstaan om te bepalen waar we aan meedoen en waar niet en dat dit wordt vertaald in variabele bekostiging. Vooralsnog zitten maar twee andere gemeenten op een besparing van meer dan de afgesproken 15%.	Dit kan betekenen dat op sommige terreinen kansen om samen meer te bereiken afnemen. Het kan ook er ook toe leiden dat we als regio Drechtsteden minder zichtbaar worden of minder snel op een ontwikkeling in kunnen spelen.
Volledig stoppen met deelname Smart Delta Drechtsteden	RP	0	250	250	250	Niet meer deelnemen aan Smart Delta Drechtsteden.	Dit betekent dat we niet meer meedoen in de regio op diverse thema's zoals bereikbaarheid en wonen die de lokale belangen te boven gaan en dus ook niet op de regio kunnen rekenen bij het oplossen van vraagstukken die ons gemeentegrenzen te buiten gaan en niet meedoen in regionale verbeteringen en regionale middelen en subsidies.
Formatie wethouders van 2,4 fte terug naar minimum van 2,0 fte	JB	23	46	46	46	Verminderen formatie wethouders naar het wettelijke minimum van 2 fte.	Een beperkte ambitie en parttime wethouders. De werkdruk neemt toe.

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Stoppen met SGD en bedrijfsvoering zelf of anders organiseren	RP	0	0	PM	PM	Niet meer deel uitmaken van de lichte GR Bedrijfsvoering Drechtsteden.	Zelf capaciteit organiseren voor het uitvoering geven aan onze bedrijfsvoering en/of elders inkopen. Dit heeft als voordeel dat je zelf kan aansturen en bepaalt wat prioriteit heeft en wat niet. Een nadeel kan zijn dat je kwetsbaarder wordt op bepaalde eenmansfuncties al hoewel je dit ook samen met andere gemeenten anders kunt organiseren.
		28	286	286	286		
Infrastructuur, ruimte en milieu							
Stoppen met faciliteren warenmarkt	FG	0	24	24	24	Er wordt niet langer de mogelijkheid geboden een warenmarkt te faciliteren of de tarieven worden volledig kostendekkend gemaakt.	Er zal niet langer een warenmarkt in Alblasserdam zijn.
Stoppen met advisering welstand	FG	0	36	36	36	Het beëindigen van activiteiten van welstandscommissie.	
Volledig stoppen met activiteiten duurzaamheid en milieu	MJ	0	50	50	50	Activiteiten op gebied van duurzaamheid en milieu worden beëindigd.	Duurzaamheid is een thema met groeiende belangstelling en urgentie. Daar kan dan niet langer invulling aan worden gegeven.
Uitstellen investering fietslus (investering)	MJ	0	50	50	50	Uitstellen tot verkrijging van mogelijk subsidies. Komende periode afwachten hoe lobby gaat verlopen en dan richting begroting bepalen of reservering kan vervallen.	• Enkel doorgaan met mogelijk lobby op het gebied van provinciale dan wel rijks subsidies. • Reservering van 1.000.000 euro uit de begroting laten wegvallen en dit onderdeel laten worden van een definitieve krediet aanvraag als aanvullende subsidies worden verkregen.
		0	160	160	160		
Orde en veiligheid							
Stoppen met BIT en buurtpreventie	JB	18	18	18	18	We maken geen deel met uit van een integrale aanpak rond ondermijning en stoppen met buurtpreventie	Risico op structurele en gewortelde ondermijning in Alblasserdam en afname zelfredzaamheid en sociale cohesie door stoppen buurtpreventie
Bestuursopdracht VR ZHZ	JB	0	0	0	0	Hierin zit geen bezuiniging verwerkt	Effectuering hieromtrent moet worden afgewacht
		18	18	18	18		
Onderwijs							
Stoppen met bekostigen schoolzwemmen	MD	0	0	70	70	Dat inwoners zelf de kosten voor schoolzwemmen moeten dragen	Dat minder kinderen zwemles krijgen en daarmee ook een verhoogd risico op een exploitatietekort toeneemt

Beleidsclusters en maatregelen (bedragen x € 1.000)	Pfh	B26	B27	B28	B29	Wat houdt deze maatregel (in een paar zinnen) in?	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen?
Striktere voorwaarden bekostiging leerlingenvervoer	MD	40	40	40	40	De afstandsgrens verruimen	Meer inwoners zullen zelf dit vervoer moeten regelen of bekostigen. Er zal een tweedeling in het dorp ontstaan omdat de afstandsgrens dan dwars door Alblasserdam heen loopt.
		40	40	110	110		
Overige eigen middelen / exploitaties							
Afstoten ParticiPand	RP	45	90	90	90	Verkopen van het ParticiPand zonder maatschappelijke functie.	• Invullen bezuinigingsopgave sociaal domein niet mogelijk • Geen passende huisvesting voor alle maatschappelijke partners • Uitdaging voor nieuwe huisvesting voor deze partners (Voedselbank, Helpende Handen, Odensehuis) • In deze berekening zijn een aantal te verwachten kosten die zich voordoen bij behoud en afstoten ParticiPand bewust niet meegenomen. Dit is verwoord in de Raadsinformatiebrief die tegelijk met de PPN naar de raad wordt verstuurd.
Verhuizen/inhuizen gebruikers Brughuis en afstoten gebouw	RP	0	75	75	75	Door het fuseren van de Brughuispartners en het anders huisvesten zullen zij elders gehuisvest moeten worden	Dit zorgt voor een complexe puzzel op zoek naar maatschappelijke m2 om deze partijen te huisvesten
		45	165	165	165		
Totaal 3		344	1.497	2.767	2.767		